

NÂNG CAO KỸ NĂNG ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ VÀ CHUYỂN ĐỔI SỐ TRONG HỌC TẬP CÁC MÔN KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN CHO HỌC VIÊN Ở TRƯỜNG SĨ QUAN CHÍNH TRỊ HIỆN NAY

Ong Thế Phú, Nguyễn Anh Minh
Trường Sĩ quan Chính trị

Tóm tắt: Trong bối cảnh chuyển đổi số giáo dục và đào tạo ngày càng sâu rộng, nâng cao kỹ năng ứng dụng công nghệ và chuyển đổi số cho học viên Trường Sĩ quan Chính trị là yêu cầu cấp thiết. Bài viết làm rõ vai trò, yêu cầu và thực trạng kỹ năng ứng dụng công nghệ, chuyển đổi số trong học tập các môn khoa học xã hội và nhân văn của học viên. Trên cơ sở đó, đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao năng lực khai thác học liệu số, sử dụng công cụ số và trí tuệ nhân tạo, tổ chức hoạt động tự học, nghiên cứu và tương tác trong môi trường số, góp phần nâng cao chất lượng học tập các môn khoa học xã hội và nhân văn ở Trường Sĩ quan Chính trị hiện nay.

Từ khóa: Chuyển đổi số; kỹ năng số; Khoa học xã hội và nhân văn; Học viên; Trường Sĩ quan Chính trị.

ENHANCING TECHNOLOGY APPLICATION AND DIGITAL TRANSFORMATION SKILLS IN LEARNING SOCIAL SCIENCES AND HUMANITIES FOR CADETS AT THE POLITICAL OFFICER COLLEGE TODAY

Abstract: In the context of the increasingly extensive digital transformation of education and training, enhancing technology application and digital transformation skills for cadets at the Political Officer College has become an urgent requirement. This article clarifies the role, requirements, and current state of cadets' technology application and digital transformation skills in learning social sciences and humanities. On that basis, it proposes several solutions to enhance their capacity to utilize digital learning resources, use digital tools and artificial intelligence, and engage in self-directed learning, research, and interaction in digital environments, thereby contributing to improving the quality of learning social sciences and humanities at the Political Officer College today.

Keywords: Digital transformation; digital skills; social sciences and humanities; cadets; Political Officer College.

Nhận bài: 22/08/2026

Phản biện: 23/09/2026

Duyệt đăng: 25/09/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Hiện nay, trước sự phát triển mạnh mẽ của cuộc cách mạng khoa học công nghiệp lần thứ tư đang diễn ra mạnh mẽ trên phạm vi toàn cầu, công nghệ thông tin và chuyển đổi số đã trở thành yếu tố then chốt quyết định đến năng lực cạnh tranh, hiệu quả quản lý, điều hành, cũng như chất lượng giáo dục và đào tạo. Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 của Bộ Chính trị xác định phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia là “đột phá quan trọng hàng đầu”, tạo động lực đưa đất nước phát triển nhanh, bền vững trong kỷ nguyên mới. Trước những yêu cầu, đòi hỏi tất yếu khách quan của xã hội, Quân đội ta đang từng bước xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam “Cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại”. Ứng dụng khoa học công nghệ và chuyển đổi số có tác động mạnh mẽ đến năng lực của người quân nhân cách mạng, có khả năng làm chủ khoa học công nghệ, hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao. Trong hệ thống học viện, nhà trường Trường Sĩ quan Chính trị luôn là đơn vị đi đầu trong công tác đổi mới phương pháp dạy và học, để thực hiện tốt khâu đột phá “Đổi mới, nâng cao chất lượng giáo dục - đào tạo”, trong Báo cáo chính trị của

Ban Chấp hành Đảng bộ khóa X tại Đại hội Đại biểu Đảng bộ Trường Sĩ quan Chính trị lần thứ XI, nhiệm kỳ 2025 - 2030 đã nêu ra nhiệm vụ: “chú trọng ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số trong quản lý, điều hành, phục vụ và hoạt động dạy học”. Qua đó có thể thấy đổi mới phương pháp học tập theo hướng ứng dụng khoa học công nghệ và chuyển đổi số trong hoạt động học tập là nhiệm vụ cấp bách và cần thiết để nâng cao năng lực của học viên. Tuy nhiên, việc ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số trong quá trình học tập các môn khoa học xã hội và nhân văn còn gặp phải một số khó khăn, cần đề ra một số biện pháp nâng cao năng lực của người học trong quá trình học tập.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Quan niệm nâng cao kỹ năng ứng dụng công nghệ và chuyển đổi số trong học tập các môn khoa học xã hội và nhân văn cho học viên ở Trường Sĩ quan Chính trị

Ứng dụng công nghệ và chuyển đổi số trong học tập các môn khoa học xã hội và nhân văn là quá trình khai thác, sử dụng có hiệu quả các thành tựu khoa học và công nghệ số nhằm đổi mới

phương thức tiếp cận tri thức, tổ chức hoạt động học tập và nâng cao chất lượng, hiệu quả đào tạo. Trong đó, ứng dụng công nghệ được thể hiện ở việc người học sử dụng máy tính, thiết bị di động, internet, thư viện số, giáo trình điện tử, cơ sở dữ liệu trực tuyến, các nền tảng học tập và công cụ trí tuệ nhân tạo để tìm kiếm, khai thác, xử lý, lưu trữ và trao đổi thông tin phục vụ học tập. Đối với các môn khoa học xã hội và nhân văn, công nghệ số không chỉ giúp học viên tiếp cận nguồn học liệu phong phú, đa dạng, cập nhật mà còn tạo điều kiện trực quan hóa những nội dung có tính lý luận, lịch sử và xã hội thông qua hình ảnh, video, bản đồ số, sơ đồ tư duy. Ở mức độ cao hơn, chuyển đổi số làm thay đổi phương thức học tập theo hướng linh hoạt, chủ động và cá nhân hóa, tăng cường khả năng tự học, học tập hợp tác và nghiên cứu khoa học của người học. Thông qua môi trường số, học viên có thể chủ động xác định vấn đề, tìm kiếm và kiểm chứng thông tin, phân tích dữ liệu, trao đổi quan điểm, xây dựng sản phẩm học tập và vận dụng kiến thức vào giải quyết các vấn đề thực tiễn hoạt động quân sự. Đặc biệt, sự phát triển của trí tuệ nhân tạo mở ra những phương thức mới trong hỗ trợ tìm kiếm tài liệu, hệ thống hóa kiến thức, gợi ý vấn đề nghiên cứu và phản hồi quá trình học tập, đồng thời đặt ra yêu cầu cao hơn về năng lực số, khả năng tư duy phản biện và trách nhiệm của người học trong kiểm chứng, đánh giá và sử dụng thông tin.

Theo đó, nâng cao kỹ năng ứng dụng công nghệ và chuyển đổi số trong học tập các môn khoa học xã hội và nhân văn cho học viên Trường Sĩ quan Chính trị là quá trình rèn luyện có hệ thống giúp học viên làm chủ các công cụ, dữ liệu và hạ tầng số để chủ động khai thác, phân tích và giải quyết các vấn đề lý luận và thực tiễn; từ đó chuyển mạnh sang phương pháp tự học, tự nghiên cứu, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo người cán bộ chính trị cấp phân đội trong tình hình mới.

Trong môi trường số, việc khai thác tài liệu điện tử, hình ảnh minh họa, video và các công cụ trí tuệ nhân tạo có thể làm phong phú phương thức tiếp cận tri thức, tăng tính trực quan, tương tác và khả năng tự học của học viên. Đồng thời, sự phát triển nhanh chóng của không gian mạng và trí tuệ nhân tạo đặt ra yêu cầu cao đối với học viên về năng lực số, khả năng nhận diện và kiểm chứng thông tin, tư duy phản biện, khả năng đấu tranh với thông tin sai lệch, xuyên tạc và nâng cao ý thức trách nhiệm khi tham gia môi trường số.

2.2. Thực trạng nâng cao kỹ năng ứng dụng công nghệ và chuyển đổi số trong học tập các môn khoa học xã hội và nhân văn cho học viên ở Trường Sĩ quan Chính trị

Trong những năm gần đây, trước yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, các nhà trường Quân đội đã có nhiều nỗ lực trong việc ứng dụng công nghệ và đẩy mạnh chuyển đổi số trong hoạt động dạy học. Hiện nay, tại Trường Sĩ quan Chính trị đã xây dựng được hệ thống học liệu điện tử, các khoa giáo viên đã tích cực đăng tải nội dung học tập lên mạng truyền dữ liệu quân sự của Nhà trường. Bên cạnh đó, các phần mềm quản lý đào tạo, quản lý điểm số và hồ sơ học viên đã được đưa vào sử dụng và bước đầu có hiệu quả. Nhà trường đã xây dựng được các phòng học thông minh, phòng học mô phỏng phục vụ cho quá trình huấn luyện. Đội ngũ cán bộ, giảng viên ngày càng chủ động ứng dụng công nghệ thông tin trong soạn bài giảng, quá trình dạy học, nghiên cứu khoa học; sử dụng trình chiếu đa phương tiện, mô hình 3D, video mô phỏng, ... Trong đánh giá kết quả thực hiện nghị quyết đại hội đại biểu Đảng bộ Nhà trường lần thứ X, nhiệm kỳ 2020 - 2025 đã khẳng định “Đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục được quan tâm xây dựng, bồi dưỡng, có trình độ, phẩm chất, năng lực đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ; từng bước chuẩn hóa trình độ ngoại ngữ, công nghệ thông tin”. Qua đó, thấy được rằng ứng dụng khoa học công nghệ và chuyển đổi số trong dạy học luôn được lãnh đạo chỉ huy quan tâm sâu sát.

Tuy nhiên, việc ứng dụng công nghệ và chuyển đổi số vào dạy học vẫn chưa đồng đều giữa các đơn vị, trong nghị quyết số 1657-NQ/QUTW về đổi mới công tác giáo dục đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ xây dựng Quân đội trong tình hình mới đã chỉ ra: “thực hiện chuyển đổi số trong các hoạt động giáo dục và đào tạo còn chậm, hiệu quả chưa cao”. Ngoài ra, hệ thống cơ sở hạ tầng kỹ thuật, đường truyền, trang thiết bị còn hạn chế; kỹ năng số của giảng viên và học viên chưa đồng bộ; công tác bảo mật thông tin cần được tăng cường hơn nữa.

2.3. Giải pháp nâng cao kỹ năng ứng dụng công nghệ và chuyển đổi số trong học tập các môn khoa học xã hội và nhân văn cho học viên ở Trường Sĩ quan Chính trị hiện nay

Để nâng cao kỹ năng ứng dụng công nghệ và chuyển đổi số trong học tập các môn khoa học xã hội và nhân văn cho học viên ở Trường Sĩ quan Chính trị hiện nay, cần thực hiện đồng bộ một số biện pháp chủ yếu sau:

Một là, nâng cao nhận thức cho học viên về vai trò của ứng dụng công nghệ và chuyển đổi số trong học tập.

Đây là biện pháp có ý nghĩa nền tảng, nhằm giúp học viên nhận thức đầy đủ chuyển đổi số trong học tập không chỉ là phương tiện hỗ trợ mà còn góp phần đổi mới phương pháp, hình thức học tập các môn khoa học xã hội và nhân văn. Cần tăng cường quán triệt sâu sắc các nghị quyết, chiến lược của Đảng, Nhà nước, Quân ủy Trung ương và Bộ Quốc phòng về phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số, đặc biệt là Nghị quyết số 57-NQ/TW của Bộ Chính trị; Nghị quyết số 3488-NQ/QUTW của Quân ủy Trung ương; các đề án, chiến lược, kế hoạch về công tác chuyển đổi số trong Quân đội. Trên cơ sở đó, cần từng bước chuyển từ tư duy học tập thụ động, chủ yếu tiếp nhận và ghi nhớ kiến thức sang chủ động khai thác học liệu số, tìm kiếm, chọn lọc, và vận dụng thông tin để giải quyết các nhiệm vụ học tập, tinh hướng giáo dục trong thực tiễn. Đồng thời, nâng cao ý thức trách nhiệm, tính tự giác và kỹ năng sử dụng công nghệ an toàn, hiệu quả, đúng quy định; tránh tình trạng phụ thuộc vào công nghệ hoặc sử dụng công nghệ mang tính hình thức. Ngoài ra, cần tăng cường tuyên truyền, nhân rộng các mô hình, điển hình tiên tiến trong chuyển đổi số; gắn xây dựng văn hóa số với xây dựng môi trường văn hóa sư phạm quân sự lành mạnh, tạo sự thống nhất về nhận thức và trách nhiệm trong triển khai chuyển đổi số, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo ở các nhà trường quân đội.

Hai là, nâng cao năng lực số cho học viên đáp ứng yêu cầu chuyển đổi số.

Năng lực số là yếu tố quan trọng quyết định hiệu quả triển khai chuyển đổi số trong dạy học các môn khoa học xã hội và nhân văn. Vì vậy, cần tập trung bồi dưỡng, nâng cao kiến thức, kỹ năng số cho học viên phù hợp với yêu cầu giáo dục và đào tạo trong tình hình mới. Năng lực số không chỉ đơn thuần là khả năng sử dụng máy tính, điện thoại thông minh hay các phần mềm thông dụng mà còn bao gồm khả năng khai thác, lựa chọn, đánh giá, quản lý và sử dụng thông tin, dữ liệu và công nghệ số một cách hiệu quả, an toàn và có trách nhiệm. Việc nâng cao năng lực số trước hết giúp cho học viên thích ứng tốt hơn với môi trường học tập và làm việc hiện đại, chủ động tiếp cận học liệu số, các nền tảng học tập trực tuyến và những phương thức học tập mới; góp phần nâng

cao chất lượng học tập, phát triển khả năng tự học, tự nghiên cứu, tư duy sáng tạo và năng lực giải quyết vấn đề của học viên. Qua đó, nội dung học tập hướng vào việc trang bị cho học viên các kiến thức và kỹ năng số cơ bản như sử dụng thiết bị số, các phần mềm phục vụ học tập, khai thác Internet, tìm kiếm, chọn lọc và xử lý thông tin; đồng thời phát triển kỹ năng ứng dụng công nghệ số trong học tập, làm việc nhóm và giải quyết các nhiệm vụ thực tiễn. Bên cạnh đó, cần hướng dẫn học viên khai thác hiệu quả các nền tảng học tập trực tuyến, thư viện điện tử, học liệu số và từng bước tiếp cận các công nghệ mới như trí tuệ nhân tạo (AI) để hỗ trợ học tập, nghiên cứu, nhưng phải bảo đảm tính trung thực, chủ động kiểm chứng thông tin và sử dụng công nghệ một cách có trách nhiệm. Để thực hiện hiệu quả giải pháp này, Nhà trường cần xây dựng kế hoạch và tổ chức tốt phong trào “Bình dân học vụ số”, các lớp tập huấn, và hoạt động thực hành về kỹ năng số; xây dựng môi trường học tập số với hệ thống hạ tầng công nghệ, Internet và kho học liệu điện tử,... Như vậy, góp phần hình thành tư duy số, khả năng sáng tạo và học tập trên môi trường số đáp ứng yêu cầu về đổi mới giáo dục và đào tạo hiện nay

Ba là, tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị hiện đại phục vụ hoạt động học tập số.

Đây là điều kiện quan trọng bảo đảm cho việc ứng dụng công nghệ và chuyển đổi số trong học tập các môn khoa học xã hội và nhân văn đạt hiệu quả thiết thực. Trong Nghị quyết số 1657-NQ/QUTW đã đặt ra yêu cầu: “hiện đại hóa cơ sở vật chất, trang thiết bị đào tạo; tập xây dựng trung tâm điều hành huấn luyện, thao trường bãi tập, phòng học chuyên dùng, phòng thí nghiệm, cơ sở sản xuất thử nghiệm”, từ đó, Nhà trường cần tăng cường đầu tư đồng bộ hệ thống trang thiết bị dạy học phục vụ cho quá trình học tập, tự học, tự nghiên cứu của học viên. Việc đầu tư đồng bộ hệ thống máy tính, đường truyền Internet, mạng không dây, phòng học thông minh, thiết bị trình chiếu, bảng tương tác, phần mềm và các nền tảng học tập trực tuyến sẽ giúp học viên có điều kiện tiếp cận và ứng dụng công nghệ trong quá trình học tập, từ đó nâng cao chất lượng, hiệu quả và tính chủ động trong việc tiếp thu kiến thức. Nhà trường cần tập trung vào việc từng bước hoàn thiện hạ tầng công nghệ thông tin, bảo đảm hệ thống mạng Internet ổn định, an toàn và đáp ứng nhu cầu học tập, nghiên cứu của học viên; đầu tư, nâng cấp hệ thống máy tính và xây dựng hệ thống

thư viện điện tử, kho học liệu số, giáo trình điện tử và hệ thống quản lý học tập trực tuyến (LMS). Như vậy, tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị hiện đại không chỉ tạo ra môi trường học tập thuận lợi, hiện đại và linh hoạt mà còn là điều kiện quan trọng để thúc đẩy quá trình chuyển đổi số trong giáo dục, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo, phát triển năng lực số và đáp ứng yêu cầu học tập, làm việc trong xã hội hiện đại.

Bốn là, phát huy tính tích cực, tự giác của học viên trong việc nâng cao kỹ năng ứng dụng công nghệ và chuyển đổi số trong học tập.

Đây là giải pháp có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, bởi học viên chính là chủ thể trực tiếp của quá trình học tập và chuyển đổi số. Trong bối cảnh công nghệ phát triển nhanh chóng, kiến thức và kỹ năng số luôn có sự thay đổi, nếu chỉ phụ thuộc vào sự hướng dẫn của giáo viên thì học viên khó có thể đáp ứng đầy đủ yêu cầu của môi trường học tập hiện đại. Vì vậy, việc phát huy tính tích cực, tự giác sẽ giúp học viên chủ động tìm hiểu, cập nhật kiến thức, rèn luyện kỹ năng và ứng dụng công nghệ vào quá trình học tập một cách thường xuyên, hiệu quả. Biện pháp này không chỉ góp phần nâng cao năng lực sử dụng công nghệ mà còn hình thành cho học viên tinh thần tự học, khả năng thích ứng, tư duy sáng tạo và ý thức học tập suốt đời. Qua đó, cần tạo động lực và môi trường thuận lợi để học viên phát huy vai trò chủ động trong học tập thông qua việc đổi mới phương pháp dạy học theo hướng lấy người học làm trung tâm, tăng cường giao các nhiệm vụ học tập có

ứng dụng công nghệ, tổ chức các hoạt động trải nghiệm, thảo luận, làm việc nhóm và thực hiện các dự án học tập trên nền tảng số. Giáo viên cần đóng vai trò là người định hướng, hướng dẫn và hỗ trợ học viên tự tìm tòi, khám phá thay vì chỉ truyền thụ kiến thức một chiều. Như vậy, giúp học viên từng bước làm chủ công nghệ, nâng cao năng lực số, hình thành phương pháp học tập chủ động và sáng tạo, đáp ứng tốt hơn yêu cầu của quá trình chuyển đổi số trong giáo dục và sự phát triển của xã hội hiện đại.

III. KẾT LUẬN

Nâng cao kỹ năng ứng dụng công nghệ và chuyển đổi số trong học tập các môn khoa học xã hội và nhân văn cho học viên Trường Sĩ quan Chính trị không chỉ là giải pháp kỹ thuật thuần túy, mà là một đòi hỏi tất yếu khách quan nhằm đổi mới căn bản, toàn diện phương pháp dạy và học trong thời kỳ mới. Việc chuyển đổi từ phương pháp học tập truyền thống sang môi trường học tập số hóa, tương tác hiện đại giúp học viên chủ động tiếp cận, khai thác và xử lý nguồn tri thức phong phú, từ đó nâng cao tính tự giác, khả năng tư duy độc lập và năng lực giải quyết các vấn đề thực tiễn. Đây là nền tảng cốt lõi góp phần hình thành phẩm chất, năng lực chuyên môn và bản lĩnh chính trị vững vàng, bảo đảm cho mỗi học viên sau khi tốt nghiệp trở thành người cán bộ chính trị vừa “hồng” vừa “chuyên”, đáp ứng tốt yêu cầu, nhiệm vụ xây dựng Quân đội chính quy, tinh nhuệ, hiện đại trong bối cảnh cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Bộ Chính trị (2024), Nghị quyết số 57-NQ/TW về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia, Hà Nội.

Đảng bộ Trường Sĩ quan Chính trị (2025), Văn kiện Đại hội Đại biểu Đảng bộ Trường Sĩ quan Chính trị lần thứ XI, nhiệm kỳ 2025 - 2030, Hà Nội.

Quân ủy Trung ương (2022), Nghị quyết số 1657-NQ/QUTW về đổi mới công tác giáo dục và đào tạo đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ xây dựng Quân đội trong tình hình mới, Hà Nội.